

Republika Mauretanii – na pograniczu Maghrebu

JUSTYNA SALAMON

ORCID 0000-0001-7105-2420

Uniwersytet Jagielloński, Wydział Filozoficzny

e-mail: justyna.salamon@doctoral.uj.edu.pl

Słowa kluczowe: finanse, integracja, Maghreb, Mauretania, Unia Europejska

Abstrakt Przedstawienie sytuacji społeczno-gospodarczej w Republice Mauretanii – najsłabiej rozwiniętym państwie Maghrebu, jest istotne w zarówno w kontekście współpracy m.in. z Unią Europejską, jak również z innymi podmiotami prawa międzynarodowego. Przeanalizowane zostaną dane statystyczne – miejsca Mauretania w międzynarodowych rankingach, takich jak: *Human Development Index* czy *Fragile State Index*. W trakcie badań postawiono pytania badawcze, z których najważniejsze odnosi się do dywagacji, czy kolejne *Country Strategy Paper*, a także raporty IMF rzeczywiście wpłynęły na poprawę sytuacji finansowej i gospodarczej Mauretanii, czy miały jedynie wymiar normatywny. W pierwszej części artykułu opisano relacje łączące Mauretanię z Unią Europejską, w drugiej zaś scharakteryzowano mauretańską strategię finansów oraz rolę sektora bankowego.

The Republic of Mauritania – on the border of the Maghreb

Keywords: European Union, finance, integration, Maghreb, Mauritania

Abstract The aim of the article is to analyze the socio-economic situation in the Republic of Mauritania – the least developed of the Maghreb countries, in the context of cooperation with the European Union, but also with other subjects of international law. Statistical data will be analyzed – Mauritania's place in international rankings such as: *Human Development Index* or *Fragile State Index*. During the research, research questions were posed, the most important of which relate to the divagations whether the subsequent *Country Strategy Paper* as well as the IMF reports had an impact in practice on the improvement of the financial and economic situation of Mauritania, or whether they had only a normative dimension. The first part of the article is devoted to the analysis of relations between Mauritania and the European Union. The second part was devoted to the Mauritanian financial strategy and the role of the banking sector.

Wprowadzenie

Współpraca bilateralna między Mauretanią¹ a Unią Europejską sięga czasów poprzedzających traktat z Maastricht, kiedy jeszcze funkcjonowała EWG, Euroatom i EWWiS. Współcześnie kooperacja dotyczy głównie modernizacji finansów, administracji oraz wymiaru sprawiedliwości. Do integracji Mauretanii z regionem śródziemnomorskim przyczynił się rozwój transportu, którego pośrednim efektem jest wzrost bezpieczeństwa. Wśród priorytetów znajduje się również walka z biedą, a także analfabetyzmem. Jednym z pierwszych przejawów współdziałania na linii UE – Mauretania jest umowa z 2006 roku dotycząca rozwoju sektora rybołówstwa (na lata 2006–2012). Mauretania jest sygnatariuszem Unii dla Śródziemnomorza. Ówczesny prezydent kraju, Sidi Muhammad Ould Cheikh Abd Allahi, podpisał deklarację ustanawiającą Unię dla Śródziemnomorza w Paryżu w lipcu 2008 roku. Mauretania jest także członkiem Ligi Państw Arabskich (od 1973 r.) oraz członkiem Unii Arabskiego Maghrebu, należy także do Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (OACPS – dawniej AKP, ang. ACP – grupa państw Afryki, Karaibów oraz regionu Pacyfiku). Z tego tytułu otrzymuje pomoc z Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR).

Po odzyskaniu niepodległości przyjęto nową strukturę terytorialną, której podstawą jest podział na regiony i gminy. Mauretańskie władze publiczne czerpały inspirację z jednolitego, scentralizowanego modelu państwa odziedziczonego po dawnej administracji kolonialnej. Pierwsze wielopartyjne wybory odbyły się dopiero w 1992 roku, po wcześniejszym ratyfikowaniu nowej konstytucji w referendum w 1991 roku. Z kolei pierwsze w pełni demokratyczne wybory prezydenckie zorganizowano w 2007 roku, przenosząc władzę z wojskowych na podmioty cywilne (3 sierpnia 2005 roku grupa oficerów gwardii prezydenckiej dokonała bezkrwawego zamachu stanu, odsuwając od władzy wielokrotnego prezydenta Maauji uld Sid’Ahmeda Taje). W 2008 roku doszło do kolejnego wojskowego zamachu stanu, który obalił rząd. Wybory ustawodawcze i samorządowe zorganizowano 23 listopada 2013 roku.

Obecnie Mauretania znajduje się na pograniczu Unii dla Śródziemnomorza nie tylko z powodów geopolitycznych, ale także ze względu na rozwój gospodarczy. Najważniejsze trzy pytania badawcze, w kontekście omawianej problematyki, brzmią: Czy pomoc międzynarodowa wpłynęła na poprawę finansowej sytuacji Mauretanii? Czy Mauretania może zrównać się z liderami Maghrebu: Marokiem i Tunezją? Jakie są możliwe scenariusze rozwoju gospodarczego Mauretanii?

Hipoteza badawcza: Mauretania, która nie jest krajem w pełni demokratycznym, dodatkowo mającym negatywne uwarunkowania geopolityczne, nie jest w stanie w pełni wykorzystać pomocy międzynarodowej.

Hipotezy pomocnicze można sprowadzić do następującego stwierdzenia: Sytuacja gospodarcza Mauretanii ewoluowała od państwa słabo rozwiniętego, znajdującego się na pograniczu ubóstwa w chwili odzyskania niepodległości w roku 1960, do państwa na średnim poziomie w roku 2022.

¹ Mauretania odzyskała niepodległość w 1960 roku.

Pomoc międzynarodowa i procesy integracyjne

Głównym elementem X EFR (lata 2008–2013) było wsparcie infrastruktury, walka z ubóstwem, decentralizacja, rozwój lokalny oraz modernizacja administracji i rozwój społeczeństwa obywatelskiego. W 2007 roku PKB *per capita* liczone w dolarach wyniosło 1800. W handlu zagranicznym dominował eksport do RPA, Hiszpanii, Włoch, Francji i Belgii (ryby i przetwory rybne oraz ruda żelaza i złoto). Mauretania posiada także złoża ropy i gazu. Importuje, przede wszystkim z Francji, z Chin i z Belgii, sprzęt transportowy, materiały budowlane, żywność oraz maszyny (Piłaszewicz, 2008, s. 330, 334). Mauretania w marcu 1999 roku zawarła porozumienie z Bankiem Światowym i IMF, co zaowocowało pomocą finansową, w wysokości 54 mln dolarów, przeznaczoną na program reform strukturalnych. Pomimo tych działań, inflacja utrzymywała się na poziomie 7%, a bezrobocie sięgało 20%. Udział poszczególnych sektorów w wytwarzaniu PKB wyniósł odpowiednio: 25% rolnictwo, 29% przemysł oraz 46% usługi.

W *Country Strategy Paper* oraz *National Indicative Programm* na lata 2002–2007 (IX EFR) zawarto kompleksową analizę sytuacji w kraju, określono także główne płaszczyzny kooperacji. W formułowaniu strategii współpracy brano pod uwagę, że kraj był w większości obszarem pustynnym z poważnymi problemami komunikacyjnymi, a liczba mieszkańców sięgała zaledwie 2,5 mln. Pomoc była przyznawana w ramach tzw. kopert. W kopercie A przeznaczono 104 mln euro na następujące cele:

- transport (88 mln euro),
- wzmocnienie zdolności ludzkich (10 mln euro),
- koncentracja przemysłu – budowa ośrodków wielobranżowych (6 mln euro).
- W kopercie B, o wartości 87 mln euro, wyodrębniono:
 - system Sysmin² (45 mln euro),
 - działania związane z eliminacją wstrząsów związanych z przekształceniami (42 mln euro).

Zgodnie z zapisami artykułu 177 TWE Unia Europejska ma przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju ekonomicznego i społecznego; zapewnienia harmonijnego i progresywnego włączenia w gospodarkę światową; walkę z ubóstwem; współpracę polityczną opartą na konsolidacji demokracji, praw człowieka i fundamentalnych wartości. Współpraca Mauretanii z Unią Europejską ma swoją podstawę w Układzie z Cotonou z 2000 roku³. Odnosząc się do relacji z Mauretanią, Komisja oraz Rada zdefiniowały sześć głównych obszarów, celem redukcji biedy, najważniejszych z punktu widzenia stosunków dwustronnych:

- a) handel i rozwój;
- b) integracja i kooperacja regionalna;

² Sysmin – mechanizm stabilizacji cen surowców naturalnych.

³ Układ z Cotonou oznacza nowy kompleksowy układ o partnerstwie z krajami AKP, zawarty 20 czerwca 2000 r. w Beninie na 20 lat z 5-letnimi protokołami finansowymi. Obejmuje trzy filary: dialog polityczny, handel i pomoc.

- c) wsparcie polityki makroekonomicznej oraz promocja dostępu do usług socjalnych, transportu i bezpiecznej żywności;
- d) wzmocniony rozwój zdolności instytucjonalnych;
- e) rozwój polityczny;
- f) modernizacja obszarów wiejskich.

W okresie 2001–2004 zmniejszyła się liczba osób żyjących w biedzie – poniżej 39%, a osób ekstremalnie biednych poniżej 22% (w 1996 roku było to odpowiednio 44,7% oraz 32,5%). Nastąpił również rozwój obszarów wiejskich, gdzie odsetek ludzi biednych zmalał z 68,1% do 56%. Pozostałe cele odnoszą się do redukcji analfabetyzmu oraz podniesienia standardu życia na wsi. Niemniej współczynnik HDI dla Mauretanii dawał jej zaledwie 149 miejsce (na 174 kraje świata). W kwestii wymiany handlowej podkreślono, że 61% eksportu i 56% importu jest skierowane do UE.

W latach 1980–1998 dług zewnętrzny Mauretanii wzrósł z 714 mln dolarów do 1962 mln dolarów, co oznaczało wzrost o 5,5%. Na koniec wskazanej perspektywy czasowej zadłużenie stanowiło 202% wartości PKB. W rezultacie obsługa zadłużenia mocno nadszarpnęła finanse publiczne. Od 1985 roku Mauretania otrzymała 335 mln euro pomocy z EFR. W latach 1996–2000 projekty rozwojowe były ukierunkowane na transport i górnictwo, w drugiej kolejności na budownictwo i reformy strukturalne, a w trzeciej na rolnictwo. Wsparcie uzyskiwano także z EBI i państw członkowskich UE, tj. Hiszpanii czy Niemiec. Jako podstawowe priorytety na lata 2002–2007 wyznaczono: rozwój transportu i wzrost partycypacji społeczeństwa w życiu publicznym. Spośród działań zainicjowanych przez władze kraju na uwagę zasługuje Plan (Strategia) Transportu z 1998 roku. Składał się on z trzech komponentów: programu inwestycji w infrastrukturę, reformy instytucji usług publicznych oraz rozwoju operacyjnego. W części poświęconej *National Indicative Programme* dokonano rozdziału środków na poszczególne cele. W ramach koperty A 85% środków przeznaczono na transport, 10% na wzmocnienie zdolności oraz 5% na koncentrację przemysłu. Koperta B z budżetem w wysokości 87 mln euro „miała sfinansować” budowę tras, z których warto wymienić chociażby Atar-Choum czy Nouakchott-Rosso.

W obszarze wzmocnienia zasobów wyróżniono podcele, tj:

- wysiłki w celu promocji praw człowieka i wsparcia organizacji pozarządowych,
- wzmocnienie zdolności administracji publicznej (modernizacja, wdrażanie nowych technologii),
- decentralizacja (*Mauritanie-Communaute Europeenne Strategie...*).

Z kolei w dokumencie przygotowany na lata 2008–2013 (X EFR) potwierdzono podstawy współpracy z art. 177, a także przywołano porozumienie podpisane z KE 29 stycznia 2008 roku w Brukseli. Dane statystyczne wskazywały na wzrost PKB w wysokości 4% w latach 2001–2005 oraz inflację na poziomie 8,2%.

W opracowanej strategii narodowej zwrócono szczególną uwagę na dążenie do konsolidacji państwa prawa i wsparcia dla decentralizacji, wzmocnienia zdolności społecznych i administracyjnych. Wskazano główne cele:

1. Wsparcie dobrych rządów poprzez:
 - a) **decentralizację, dekoncentrację oraz rozwój lokalny** (podkreśl. J.S.), określenie strategii i wyraźne rozdzielenie kompetencji prawnych i finansowych między poszczególnymi szczeblami a także określenie roli społeczeństwa w życiu publicznym;
 - b) modernizację państwa, w szczególności wymiaru sprawiedliwości;
 - c) budowę kultury obywatelskiej, promocję kultury mauretańskiej, włączenie mediów.
2. Integracja regionalna i transport rozwijane w celu walki z biedą oraz chorobami.

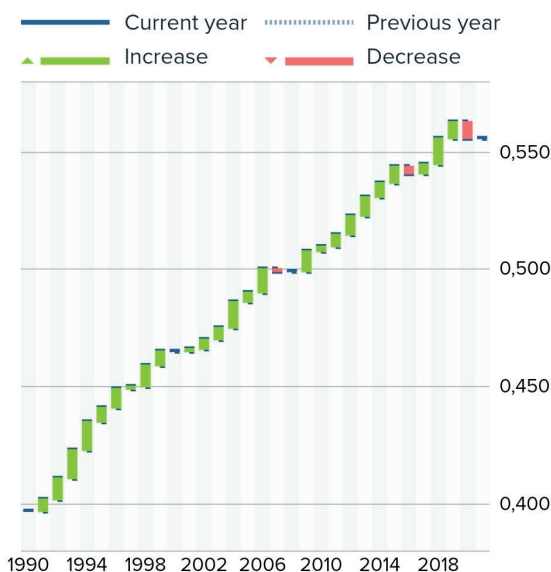
W części poświęconej NIP podzielono pomoc finansową na poszczególne cele i przypisane im projekty. Na pierwszy obszar przekazano kwotę w wysokości 47 mln euro – odpowiednio 20 mln euro na decentralizację, 17 mln euro na modernizację administracji oraz 10 mln euro na promocję kultury. Dla drugiego obszaru przekazano pomoc o wartości 56 mln euro, uwzględniając 5 mln euro na wsparcie regionalnej integracji oraz 2% na walkę z AIDS (*Mauritanie-Communaute Europeenne Document...*).

Podział administracyjny

W Mauretanii obowiązuje obecnie czterostopniowy podział administracyjny: 13 regionów (*Wilayas*), w tym Nouakchott; 53 wydziały (*Moughataa*); 33 okręgi (brak uprawnień administracyjnych); 216 gmin. Zgodnie z art. 98 Konstytucji z 12 lipca 1991 roku powiatami terytorialnymi są gminy oraz inne podmioty, które określono w ustawie. Region może oznaczać zarówno powiat państwowy, jak i wspólnotę terytorialną. Każdy region jest samodzielnym, zdecentralizowanym okręgiem administracyjnym, który podlega władzy gubernatora (*wali*), reprezentującego władzę wykonawczą. Wydziały podlegają prefektowi (*hakem*), a okręgi – *chef d'arrondissement*. Podstawową jednostką administracyjną jest gmina.

Deklaracja Polityki Miejskiej z 1995 roku potwierdziła narodowe zaangażowanie na rzecz decentralizacji, zalecając stopniowe przenoszenie uprawnień na poziom władz lokalnych oraz poprawę otoczenia instytucjonalnego gmin. Art. 47 Konstytucji stanowi, że deputowanych do Zgromadzenia Narodowego wybiera się na pięć lat w wyborach bezpośrednich, a senatorów na sześć lat w wyborach pośrednich. Reprezentują oni społeczności terytorialne Republiki, reprezentowani są także członkowie diaspory. Jedna trzecia senatorów jest wymieniana co dwa lata. Rząd krajowy zachowuje ścisłą kontrolę nad autonomią i uprawnieniami władz lokalnych, w tym uprawnieniami do nakładania sankcji na władze gminne oraz zezwala na zawieszenie, rozwiązanie lub odwołanie rady gminy lub burmistrza i jego zastępców. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Ministerstwo Finansów zatwierdzają budżet gmin, biorąc pod uwagę zaciągnięte pożyczki, zatwierdzane gwarancje, darowizny lub zapisy. Ustalają, w ramach obowiązujących ustaw i rozporządzeń, stawki opłat i ceł pobieranych w imieniu gminy. Rząd centralny ustala środki operacyjne w budżecie, a ich realizacja jest przekazywana na poziom subregionalny lub regionalny (*Mauritania. Southern Neighbourhood...*).

Trends in Mauritania's HDI 1990 – 2021

Rysunek 1. Ewolucja wskaźnika HDI dla Mauretanii w latach 1990–2021

Źródło: *Human Development Reports. Mauritania* (2022).

Na powyższym wykresie zobrazowano, jak zmieniała się wartość wskaźnika HDI dla Mauretanii. Po stagnacji, od momentu przystąpienia do Unii dla Śródziemnomorza, zauważamy pewien progres. Niemniej jednak jest to państwo najslabiej rozwinięte spośród wszystkich państw tzw. Wielkiego Maghrebu, choć ewoluowało od państwa słabo rozwiniętego do średnio rozwiniętego (powyżej 0,550). Stan na 2021 rok to 0,556 i 158 miejsce na świecie (*Human Development Reports*, 2022).

Tabela 1. Podstawowe wskaźniki dotyczące Mauretanii

HDI	FSI	PKB	Dług (% PKB)	Inflacja
0,546	89,1 (33/179)	7.116 M€	59,19%	6,10%

Źródło: opracowanie własne.

Mauretania znajduje się również w czołówce (czwarta dziesiątka) państw zagrożonych upadkiem (FSI), co świadczy o braku pełnej stabilności politycznej oraz ekonomicznej.

Znaczenie i rozwój sektora mikrofinansów

Z uwagi na to, że mikrofinanse są głównym źródłem finansowania działalności generującej dochód wśród biednych mieszkańców Mauretanii, w 2003 rząd przyjął krajową strategię mikrofinansową. Jej celem było poprawienie dostępu osób ubogich, ale aktywnych zawodowo, do usług finansowych – co miało służyć zmniejszeniu skali biedy. W raporcie podsumowującym trzecią krajową strategię mikrofinansową stwierdzono, że w 2011 roku w Mauretanii funkcjonowały licencjonowane instytucje mikrofinansowe, oprócz sieci Kas Oszczędnościowo-Pożyczkowych (CAPEC) także National Union of Livestock Savings and Loan Associations (UNCECEL) oraz National Union of Agricultural Saving and Loan Associations of Mauretania (UNCACEM), licząca 25 oddziałów zlokalizowanych, głównie w regionie Nawakszut. CAPEC i UNCACEM wyróżniają się spośród innych podmiotów liczbą członków, wielkością udzielonych kredytów oraz ich dostępnością. Wolumen kredytów udzielonych przez te instytucje mikrofinansowe w 2011 roku wyniósł 14 mld UM, co stanowiło wzrost o 6% od 2010 roku. CAPEC posiadał blisko 81% depozytów, podczas gdy UNCACEM 12,8%, a UNCECEL 6,2%. Pomimo trudności finansowych sieci CAPEC, ich kapitał własny wzrósł o ponad 30%. Główne działania podjęte w omawianym w raporcie roku, w sektorze mikrofinansów i mikroprzedsiębiorstw, koncentrowały się na:

- a) aktualizacji krajowej strategii mikrofinansowej na lata 2012–2016;
- b) zwiększeniu nadzoru nad instytucjami mikrofinansowymi poprzez utworzenie zespołu inspektorów dla sektora;
- c) wdrożeniu planu działań oraz zakończeniu monitoringu i ewaluacji linii kredytowych w ramach Krajowego Zintegrowanego Program dla mikro i małych przedsiębiorstw (PNIME).

Zainicjowanie projektu budowania potencjału dla sektora mikrofinansów zaowocowało m.in. następującymi osiągnięciami:

- a) rozwojem i wyposażeniem dziewięciu podmiotów CAPEC w Nawakszut;
- b) przygotowaniem studium wykonalności mechanizmu refinansowania instytucji mikrofinansowych;
- c) rozpoczęciem finansowania partnerskich instytucji mikrofinansowych.

Komisja ds. Praw Człowieka, Działań Humanitarnych i Społeczeństwa Obywatelskiego (CDHAHRSC) także wdrożyła w 2011 roku działania mikrofinansowe, które miały pozytywny wpływ na mauretańską populację (*Report on implementation...*, 2013, s. 31–32).

Z kolei plan działań w obszarze mikrofinansów na lata 2012–2015 obejmował:

- a) realizację pożyczek rolnych i finansowanie sektora wiejskiego oraz rozszerzenie pomocy na pozostałe sektory produkcji (np. uprawy warzyw);
- b) utworzenie rolno-pasterskich funduszy rozwoju oraz banków udzielających mikro-kredytów;
- c) utworzenie komitetu doradczego ds. mikrofinansów;
- d) przyjęcie systemu podatkowego odpowiedniego dla sektorów mikrofinansowych;

- e) podnoszenie świadomości na temat nowych wymogów regulacyjnych wśród zainteresowanych stron;
- f) rozpowszechnienie edukacji finansowej;
- g) ustanowienie planu naprawczego dla PROCAPEC;
- h) aktualizacja i przyjęcie Strategii Krajowego Mikrofinansowania (SNMF);
- i) wykorzystanie doświadczeń krajów subregionu;
- j) ustanowienie programu wspierającego realizację SNMF (*Report on implementation...*, 2013, s. 54).

W przypadku mikro i małych firm władze publiczne zaplanowały następujące działania w perspektywie czasowej 2012–2015:

- a) ocenę wpływu linii kredytowych na beneficjentów mikro i małych przedsiębiorstw;
- b) ocenę wpływu mikro i małych przedsiębiorstw na środowisko gospodarcze;
- c) rewitalizację i rozbudowę bazy mikro i małych firm;
- d) opracowanie przewodników dla przedsiębiorców (w języku arabskim i francuskim);
- e) szkolenie modułowe w zakresie zarządzania mikro i małymi przedsiębiorstwami oraz małymi i średnimi przedsiębiorstwami;
- f) tworzenie mikro i małych oraz średnich firm na podstawie dokumentacji przetargowej;
- g) sformalizowanie mikroprzedsiębiorstw i małych przedsiębiorstw (wsparcie i doradztwo w zakresie uznania prawnego);
- h) podnoszenie poziomu wiedzy z zakresu ekonomii u prywatnych przedsiębiorców;
- i) wykorzystanie lokalnych materiałów w publicznych projektach budowlanych.

System bankowy

Bank Centralny rozpoczął działalność w Mauretanii w 1972 roku. Sektor górniczy i przemysłowy były głównymi beneficjentami finansowania (około 41% całkowitego wolumenu finansowania). Na kolejnych miejscach uplasowały się: rolnictwo, woda i urzędnicy sanitarni oraz sektor socjalny (udział między 10% a 13% każdy) (African Development Fund, 2016, s. 11). Strategia powiernicza Banku Mauretanii ma na celu wzmocnienie zarządzania finansowego poprzez dyscyplinę budżetową, przejrzystość, odpowiedzialność i skuteczne dostarczanie usług obywatelom. Oświadczenie o skuteczności pomocy dla partnerów technicznych i finansowych (TFP) uwzględnia wnioski z krajowej oceny ryzyka powierniczego przeprowadzonej w styczniu 2016 roku. Wskazano w nim na „znaczny” poziom ryzyka powierniczego w zakresie zarządzania finansami oraz „umiarkowany” poziom ryzyka zakupów. Strategia opiera się na następujących analizach:

- a) zalecany poziom wykorzystania systemu zarządzania finansami publicznymi, w tym systemu zamówień publicznych;
- b) zalecany poziom wykorzystania systemu zamówień publicznych;
- c) wsparcie bankowe dla reform zarządzania finansami publicznymi;
- d) wsparcie bankowe w zakresie realizacji portfela i zarządzania indywidualnymi projektami (*Bank's fiduciary strategy...*).

Spośród państw Unii Europejskiej, w przypadku Mauretanii, szczególną rolę odgrywa Hiszpania. Szczególnie dotyczy to rozwijania polityki europejskiej wobec Morza Śródziemnego i regionu Sahelu. Hiszpania z powodzeniem zorganizowała VI Regionalne Forum Unii na rzecz Śródziemnomorza, w którym uczestniczyła Mauretania a także III Spotkanie Ministerialne UE i południowego sąsiedztwa w Barcelonie w dniach 28–29 listopada 2021 roku. O znaczeniu Mauretanii świadczy między innymi to, że była pierwszym krajem afrykańskim i jednocześnie arabskim, który otrzymał od rządu hiszpańskiego szczepionki przeciwko koronawirusowi. Pomoc Mauretanii w walce z pandemią polegała również na wysłaniu trzech misji medycznych we współpracy z WHO na szkolenie specjalistów, wysyłkę materiałów medycznych oraz przekazanie 955 200 szczepionek, zarówno w ramach relacji dwustronnych, jak i za pośrednictwem Mechanizmu COVAX (*Declaración Conjunta...*, 2022, s. 2).

Podsumowanie

Trendy w gospodarce Mauretanii, od ostatnich dwóch dekad, wskazują na ustabilizowanie gospodarcze i ograniczenie ubóstwa. Osiągnięto znaczny postęp dzięki wdrożonej przez rząd tego kraju, począwszy od 1992 roku, polityce dostosowania strukturalnego. W latach 1992–1999 saldo rachunku obrotów bieżących (bez transferów publicznych) spadło z – 139,9 mln SDR do –26,8 mln SDR. Stopa inflacji została obniżona do poziomu 4%. W tym okresie władze publiczne prowadziły politykę mającą na celu restrukturyzację finansów publicznych, co w rezultacie doprowadziło do uzyskania nadwyżki budżetowej w wysokości średnio 5 mld UM. Pomimo tych tendencji Mauretania pozostaje podatna na zagrożenia, gdyż specjalizuje się w eksporcie produktów podstawowych (m.in. żelazo i ryby), które podlegają ostrym wahaniom cen. Podatności gospodarki na siły zewnętrzne towarzyszy ciągła walka o utrzymanie odpowiedniej stopy inflacji. To sprawia, że rząd prowadzi restrykcyjną politykę budżetową. Inicjatywa redukcyjna dla wysoko zadłużonych krajów ubogich (HIPC) otwiera nowe perspektywy dla Mauretanii. Redukcja długu wiązałaby się z sumą 1120 mln dolarów, czyli 40% rocznego zadłużenia kraju (*Islamic Republic Of Mauritania Honor...*, 2013, s. 11). Współcześnie głównymi problemami Mauretanii, oprócz pandemii, są walka z nielegalną imigracją oraz handlem ludźmi, walka z terroryzmem i przestępczością. Mauretania jest również partnerem Dialogu Śródziemnomorskiego NATO, inicjatywy, która odzwierciedla wspólną wizję polegającej na łączeniu bezpieczeństwa i stabilności krajów euroatlantyckich z ich południowymi sąsiadami. Nawiązanie współpracy gospodarczej jest realne w następujących obszarach: energia odnawialna, rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł rolno-spożywczy, zdrowie, transport, budownictwo i infrastruktura. Natomiast istniejące relacje biznesowe mają ogromny potencjał, możliwe jest także rozszerzenie tego typu powiązań (*Declaración Conjunta...*, 2022, s. 3). Patrząc z perspektywy kilkunastu lat, pomoc międzynarodowa znacznie poprawiła sytuację gospodarczą Mauretanii, aczkolwiek według rankingów, kraj ten ciągle nie może zrównać się z Marokiem i Tunezją.

Bibliografia

- African Development Fund (2016). *Mauritania: Country Strategy Paper 2016–2020*. Adf/Bd/Wp/2016/84.
- Bagiński, P. (2009). *Europejska polityka rozwojowa Organizacja pomocy Unii Europejskiej dla krajów rozwijających się*. Warszawa: CeDeWu.
- Bank's fiduciary strategy in Mauritania XIV*. Pobrane z: <https://documents1.worldbank.org/MAURITANIA-CPF-NEW-06192018.pdf> (22.08.2022).
- Declaración Conjunta Del Reino De España Y La República Islámica De Mauritania Con Motivo De La Visita A España De S. E. Mohamed Ould Cheikh El-Ghazouani, Presidente De La República*. 16–19 de marzo de 2022. Pobrane z: <https://www.lamoncloa.gob.es/presidente/actividades/Paginas/2022/170322-sanchezmauritania.aspx> (22.08.2022).
- Human Development Reports. Mauritania*. Pobrane z <https://hdr.undp.org/data-center/specific-country-data#/countries/MRT> (22.08.2022).
- Islamic Republic Of Mauritania Honor – Brotherhood – Justice, POVERTY REDUCTION* (2013). Pobrane z: <https://www.imf.org/scrpdf> (22.08.2022).
- Islamic Republic of Mauritania: Poverty Reduction Strategy Paper* (2013). IMF Country Report No. 13/189. Pobrane z: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2016/12/31/Islamic-Republic-of-Mauritania-Poverty-Reduction-Strategy-Paper-40729> (22.08.2022).
- Mauritania. Southern Neighbourhood Area Country. <https://portal.cor.europa.eu/divisionpowers/Pages/Mauritania-Introduction.aspx>.
- Mauritanie-Communaute Europeenne Document de strategic pays et Programme Indicatif pour la periode 2008–2013*. Pobrane z: https://www.eeas.europa.eu/delegations/mauritania/mauritanie-programme-indicatif-national-pour-la-p%C3%A9riode-2008-2013_fr?s=109 (22.08.2022).
- Mauritanie-Communaute Europeenne Strategie de Cooperatioon et Programme Indicatif 2001–2007*. Pobrane z: http://ec.europa.eu/development/licenter/repository/print_mr_csp_fr.pdf (21.02.2023).
- Piłaszewicz, S. (2008). Mauretania. W: Z. Łazowski (red.), *Państwa Afryki Zachodniej*. T. 2 (s. 330–334). Warszawa: Towarzystwo Polsko-Nigeryjskie.
- Report on implementation of the third PRSP action plan 2011: PRSP III implementation status report: final document Mauritania* (2013). Ministry of Economic Affairs and Development International Monetary Fund. Washington, D.C: IMF.

Cytowanie

- Salamon, J. (2023). Republika Mauretanii – na pograniczu Maghrebu. *Acta Politica Polonica*, 1 (55), 45–54. DOI: 10.18276/ap.2023.55-03.